

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

Întâlnire cu Ambasadorul Chinei în RM

Pe 19 martie 2013 curent, la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, a avut loc

Moldova, cu profesorii, colaboratorii, masteranzii și audienții cursurilor de dezvoltare continuă ai acestei instituții de învă-

MARINA, doctor habilitat, profesor universitar, a menționat că D-lui reprezintă una dintre cele mai mari țări ale lumii, o mare

pentru noi, ea vizând politica internă și externă a Chinei și relațiile moldo-chineze.

În debutul discursului său,

o întâlnire a ES dl Tong MINGTAO, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Populare Chineze în Republica

țământ postuniversitar.

Salutându-l pe înaltul oaspete, rectorul Academiei de Administrare Publică, dl Vasile

putere politică, economică și militară, iar evoluarea D-lui în fața auditoriului Academiei va prezenta un interes deosebit

ES dl Ambasador Tong Mingtao a mulțumit pentru invitație,

(Continuare în pag. 2)

Academia - un viitor centru universitar european

Interviu cu dl Sergiu ROȘCA, doctor habilitat în filosofie, profesor universitar, șef al Catedrei științe filosofice și economice a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, fost prim-prorector și prorector al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova între anii 1996-2001. Profesorul Sergiu Roșca este autorul a peste 300 de lucrări, inclusiv 24 de monografii, cursuri de lecții, cărți în domeniile istoriei filosofiei universale, istoriei filosofiei românești, filosofiei sociale, educației, instruirii etc.

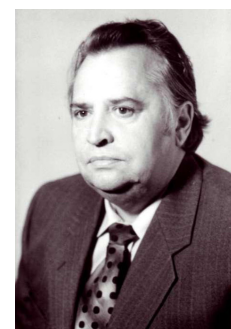
CORRESPONDENTUL: Stimate dle Sergiu Roșca, Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova va marca la 21 mai, curent, 20 de ani de la fondare, la edificarea și consolidarea căreia ați pus umărul și Dvs. Spuneți-mi, Vă rog, ce-a însemnat Academia pentru Dvs. în calitate de manager, profesor și filosof?

Sergiu ROȘCA: Dialectica vieții m-a făcut să activez în diferite instituții: în Școala medie

Cetireni, raionul Ungheni; la Universitatea de Stat din Moldova, la U.P.S. „Ion Creangă.” În anii de studenție am fost lider al tineretului studios, lider sindicalist al profesorilor, am lucrat în organele de stat, am fost ales și deputat al Sovietului Suprem al Republicii Moldova.

Atunci, când mi s-a propus să trec la Academia de Administrare Publică, am acceptat, deoarece Academia era o instituție nouă pentru republica noastră, având misiunea să

pregătească funcționari pentru administrația publică centrală și locală. La Academie m-am simțit în apele mele, am avut colegi, profesori bine pregătiți, cu experiență în diferite domenii. În calitate de prim-prorector, am fost responsabil de organizarea procesului de instruire și de perfecționarea cadrelor din administrația publică. Cei mai apropiați mie au fost audienții și doctoranzii Academiei cu care puteai discuta orice problemă, ei doreau să acumuleze

cunoștințe profunde, ca ulterior să aplice noi forme de lucru cu

(Continuare în pag. 4)

Întâlnire cu Ambasadorul Chinei în RM

(Sfârșit. Început în pag. 1)

subliniind, totodată, că-i face o deosebită plăcere să se afle în vizită la una dintre cele mai prestigioase instituții de învățământ superior din Republica Moldova, despre care a auzit atâtea lucruri frumoase.

În continuare, D-lui s-a oprit succint la etapele istorice de dezvoltare a Chinei, care prezintă una dintre cele mai vechi civilizații ale lumii, China fiind patria hârtiei, busolei și a prafului de pușcă.

Istoria contemporană n-a fost favorabilă Chinei, ea constituind o sferă de influență pentru marile puteri și, pentru a-și păstra identitatea și a deveni o țară modernă și prosperă, China a ales calea socialistă de dezvoltare, puterea fiind preluată în 1949 de Partidul Comunist Chinez. Această alegere a fost o opțiune a poporului, care a determinat evoluția de mai departe a țării, a subliniat ambasadorul.

O dezvoltare mai dinamică și progresistă a Chinei a urmat după 1978, când au fost implementate principiile socialismului cu economie de piață, fiind consolidat sistemul politic sub conducerea Partidului Comunist și sporind rolul Adunării Reprezentanților Poporului care și este adevăratul stăpân al țării.

O semnificație deosebită a acestor reforme a constituit-o trecerea istorică de la izolarea țării la o deschidere multilaterală către exterior, la stabilirea relațiilor de colaborare și comercial-economice cu țările lumii, China aderând la Organizația Mondială a Comerțului.

Noua politică externă a permis Chinei de a avea acces la noile tehnologii performante pentru modernizarea industriei țării, pentru dezvoltarea afacerilor marilor companii, dar și a antreprenoriatului. Rezultatele au fost excepționale. Comerțul exterior a sporit comparativ

cu anul 1978 de 180 de ori, iar Produsul Intern Brut nominal a crescut până la 5,9 trilioane de dolari S.U.A., care a plasat China pe locul al doilea în lume.

Congresul XVIII al Partidului Comunist Chinez a trasat planuri mărețe de dezvoltare și modernizare a Chinei, a spus în continuare Ambasadorul. A fost pusă sarcina ca, până în anul 2020, să fie dublat Produsul Intern Brut.

Referindu-se la relațiile moldo-chineze, ES dl Ambasador Tong Mingtao a menționat, că guvernul chinez apreciază Moldova ca pe un partener și prieten de nădejde în Europa Centrală și de Est și în CSI. Pe parcursul celor peste 20 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice moldo-chineze, relațiile dintre țările noastre au cunoscut o dezvoltare multilaterală, susținută și sănătoasă ca urmare a eforturilor comune depuse de cele două părți. De exemplu, în 2012, volumul comerțului dintre țările noastre a constituit 143 milioane de dolari S.U.A. sau cu 30% mai mult față de anul precedent. Exportul vinului moldovenesc în China a constituit în 2012 suma de peste 5 milioane de dolari sau cu 74% mai mult comparativ cu anul 2011. Acum este în derulare un proiect de un milion de dolari.

Partea chineză este disponibilă și în continuare ca, împreună cu partea moldovenească, să depună eforturi susținute pentru întărirea prieteniei tradiționale dintre popoarele noastre, avansarea comerțului, extinderea cooperării reciproc avantajoase și evoluarea relațiilor bilaterale la un nou nivel.

În mandatul meu în calitate de ambasador al Republicii Populare Chineze în Republica Moldova, a spus ES dl T. Mingtao, aș vrea să depun eforturi pentru aprofundarea relațiilor bilaterale în trei direcții prioritare:

În primul rând, aș dori să-mi aduc contribuția la întărirea de mai departe a contactelor dintre cele două guverne, parlamentele și partidele celor două părți, la aprofundarea înțelegerii și încrederii reciproce, și ca baza politică a relațiilor de prietenie dintre cele două țări să fie consolidată;

În al doilea rând, promovarea cooperării economico-comerciale dintre cele două țări, ca domeniile de colaborare să fie extinse, cu un conținut bogat și la un nivel mai înalt, consolidarea bazei economice pentru relațiile de prietenie dintre cele două țări permițând ca popoarele noastre să se bucure de beneficiile de colaborare reciproc avantajoase;

În al treilea rând, aș vrea să promovez contactele umanistice dintre cele două țări, întărind prietenia tradițională a celor două popoare, extinzând baza socială a relațiilor de prietenie dintre cele două țări.

În următorii 5 ani, se prevede ca importul în China să constituie 8 trilioane de dolari

S.U.A., iar investițiile în exterior – 500 miliarde de dolari S.U.A., care vor constitui mari șanse de afaceri pentru toate țările lumii, inclusiv pentru Moldova.

În cadrul discuțiilor, care au demarat după prelegerea dlui Ambasador Tong Mingtao, vicerectorul Academiei de Administrare Publică, dl Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, l-a întrebat pe Ambasador, cum se explică faptul că în China, fiind promovat sistemul socialist de dezvoltare, în același timp, această țară este plasată de revista FORBS pe locul doi în lume în ceea ce privește numărul de miliardari și milionari. Mai în glumă, mai în serios, Ambasadorul a explicat, că, pe de o parte, raportat la populația Chinei, numărul chinezilor bogați nu este atât de mare, iar, pe de altă parte, este specificul socialismului chinezesc și fiecare câștigă după cum muncește. În răspunsurile Ambasadorului

Chinei la mai multe întrebări au fost abordate și alte aspecte privind sistemul politic și economic al Chinei, precum și ale relațiilor moldo-chineze.

În finalul întâlnirii, rectorul Academiei de Administrare Publică, dl Vasile Marina, i-a mulțumit ES dl Tong Mingtao pentru discursul său foarte interesant și, ca amintire despre această întâlnire, i-a înmănat imaginea, montată pe un suport, a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova. Ambasadorul și-a exprimat disponibilitatea de a mai vizita Academia, pentru a aborda noi și diverse aspecte ale cooperării bilaterale dintre Moldova și China.

Ion AXENTI

Sistemul de protecție socială al Republicii Moldova: actualități și perspective

Aceasta a fost tema prezentată pe 26 martie, curent, de ministrul muncii, protecției sociale și familiei, dna Valentina BULIGA, în cadrul cursului de dezvoltare profesională „Managementul performanței”, organizat de Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova în perioada 25-29 martie 2013 pentru vicepreședinții de raioane, responsabili de domeniul social.

Dna ministru Valentina BULIGA a fost salutată de rectorul Academiei de Administrare Publică, dl Vasile MARINA, doctor habilitat, profesor universitar, care a menționat importanța majoră a problemelor sociale pentru dezvoltarea de mai departe a țării, subiectele abordate fiind de un real folos pentru gestionarea eficientă a acestui domeniu de administrații publice locale.

Adresându-se celor prezenți, Valentina Buliga a subliniat, că este la curent cu multitudinea problemelor de ordin

și perspectivele sistemului de protecție socială.

O problemă de stringență actualitate este cea a pensiilor: calcularea și indexarea lor, adică majorarea pensiilor. Scade numărul contribuabililor la fondul asistenței sociale și, respectiv, descrește dramatic raportul dintre contribuabili și pensionari, care acum este de 1,3 la 1 pensionar, pe când norma optimală ar fi de 4-5 contribuabili la un pensionar. De aceea, este analizată foarte minuțios situația creată și sunt propuse modificări la sistemul de pensionare pentru a-l îmbunătăți, a menționat dna ministru. În acest scop, la inițiativa președintelui Parlamentului, a fost creat un grup de lucru, care a pus la punct detaliile proiectului de lege, urmând ca, după examinarea de către Comisia protecție socială, sănătate și familie a Legislativului, să fie adoptat de Parlament până la 1 aprilie, când se prevede majorarea pensiilor,

Sunt prevăzute modificări

stabilească și să le plătească un ajutor social.

Din păcate, a spus dna ministru, de cele mai dese ori cetățenii nu înțeleg că chiar

inclusiv repatrierea lor.

O problemă acută este și cea a asistentului social în aspect profesional, al responsabilității și corectitudinii asis-

de la începuturi, adică din anul 2008, când a fost adoptată Legea nr.133 cu privire la ajutorul social din 16.06.2008, această prestație în bani a fost concepută ca suport financiar temporar pentru cele mai sărace familii ca să depășească situația de criză în care s-au pomenit.

Pentru a stabili care sunt cele mai sărace familii, a fost introdus venitul minim garantat al familiei, adică o sumă de bani garantată pentru fiecare membru al acesteia.

Pentru anul 2013, valoarea venitului lunar minim garantat este de 640 de lei pentru primul membru adult din familia care solicită ajutor social. Dna ministru s-a oprit detaliat la procedurile de calculare a ajutorului social pentru familiile vulnerabile.

Au mai fost abordate asemenea probleme cum ar fi crearea noilor locuri de muncă și angajarea în câmpul muncii, protecția drepturilor copiilor,

tentului, salarizarea și subordonarea lui, volumul de lucru.

Referindu-se la Strategia Națională de Descentralizare, dna ministru a menționat că este necesar de a implementa foarte chibzuit această strategie pentru a evita greșelile, care ar putea discredita însăși noțiunea de descentralizare. În acest context, domnia sa a opinat, că mai degrabă ar trebui de vorbit despre o Strategie structurală de descentralizare care este cu mult mai benefică. De exemplu, în țările baltice, membre ale Uniunii Europene, au revenit la centralizarea multor servicii pentru a le eficientiza din punct de vedere economic.

În finalul prelegerii au fost adresate mai multe întrebări referitor la diverse aspecte ale sistemului de protecție socială, sănătate și familie din țară.

Și ca o concluzie generală a temei abordate, dna ministru Valentina Buliga a menționat că sistemul protecției sociale trebuie să fie unul depolitizat, deoarece este un sistem al întregii societăți și fiecare membru al societății trebuie să beneficieze în mod echitabil de acest sistem.

Vlad IONAȘCU

social din raioane, ele fiind abordate în cadrul vizitelor de lucru în teritoriu. Și întâlnirea de la Academia de Administrare Publică cu vicepreședinții de raioane, responsabili de domeniul social, este un bun prilej de a discuta situația curentă

și în stabilirea și plata ajutorului social, care de multe ori provoacă nemulțumiri, neînțelegeri și dispute în societate. Astfel, majoritatea familiilor, în special, cele din mediul rural, se consideră sărace și cred că este de datoria statului să le

Academia - un viitor centru universitar european

(Sfârșit. Început în pag. 1)

cetățenii, cu colegii din administrația publică.

Ca profesor universitar, am predat cursul „Istoria filosofiei universale,” accentuând problemele statului, dreptului, democrației, libertății umane în viziunea marilor gânditori: Aristotel, Kant, Hegel, Voltaire, Eminescu, Ioan Petrovici etc.

COR.: Academia a fost și rămâne a fi un Centru național de pregătire și perfecționare a cadrelor pentru autoritățile administrației publice centrale și locale. Dvs. ați organizat și ați coordonat procesul de instruire pe parcursul a mai multor ani. Ce considerați Dvs. că V-a reușit mai mult și ce V-a reușit mai puțin?

S.R.: Activitatea la Academie am început-o cu elaborarea programelor de studii, dat fiind că la majoritatea absolută a disciplinelor nu existau astfel de programe. Profesorii foloseau programe elaborate la alte universități, dar Academia avea specificul său. Cu părere de rău, nu erau elaborate cursuri de lecții, manuale etc. Datorită Programului TACIS, 30 de profesori au susținut perfecționarea în instituțiile administrației publice din Portugalia, Belgia și Olanda. Fiecare profesor a elaborat un curs de lecții, un manual care era discutat la catedră și la consiliul editorial, președintele căruia, prin ordinul rectorului, am fost numit eu ca prorector, responsabil de calitatea instruirii. Am editat 30 de cursuri de lecții, manuale, care au fost înalte apreciate de audienți și de specialiști. O muncă serioasă la elaborarea acestor lucrări a depus profesorul universitar Santos, care era conducătorul proiectului, colaboratorii secției editare Vasile Cioaric și Maria Cioaric etc.

Cu permisiunea Guvernului, Academia a început admiterea la studii universitare la specialitățile administrare publică, management și relații internaționale. Aceasta a fost o formă nouă de pregătire a viitorilor

specialiști pentru administrația publică. Dar, din păcate, conducerea republicii n-a susținut această inițiativă a Academiei și, mai târziu, a interzis admiterea la studii universitare. Cred, că aceasta a fost o mare greșală a guvernanților de atunci.

COR.: Este firesc, că cei 20 de ani care au trecut de la fondarea Academiei au pus și încă vor mai pune în fața acesteia multe sarcini noi și complicate. Aș dori să Vă întreb: cum Vă imaginați acum și în viitor procesul de instruire în cadrul Academiei?

S.R.: În perioada activității mele la Academie și astăzi, sunt convins că la această instituție trebuie să lucreze cei mai buni profesori cu o pregătire teoretică, metodologică și metodică fundamentală, cu experiență bogată, care să cunoască administrarea publică, specificul său. Pe timpul meu, la Academie erau profesori buni, care predau foarte interesant: profesorul universitar Claudia Crăciun, conferențiarul Boris Negru, lectorul superior Tudor Deliu etc. Anume astfel de profesori trebuie să susțină prelegeri, discuții și astăzi cu actualii funcționari publici.

COR.: Dvs. ați lucrat cot la cot cu regretatul Mihail Platon, fondatorul și primul rector al Academiei, cu alți savanți și profesori cunoscuți în republica noastră. Ce calități ați putea remarca la aceste personalități, cum ați să vedeți colectivul profesoral-didactic al Academiei de generație mai nouă?

S.R.: Da, domnul Mihail Platon a fost fondatorul și primul rector al Academiei. El a depus o muncă serioasă în crearea bazei materiale a Academiei, a muncit mult, avea grijă de toate câte se produceau la Academie. El avea experiență bogată de activitate în administrația publică.

La Academie am avut profesori buni, oameni inteligenți, printre care profesorii universitari Andrei Cojocaru, Alexandru Roman, conferențiarul Otilia Sta-

matin, Nicole Stefanov, Svetlana Gorobievski și a.

Este necesar să menționez că în departamentul de studii munceau activ, serios Aurel Simboteanu, Svetlana Cojocaru, Mihai Manea, Maria Morari etc. Noi am fost printre primii care am implementat în republică sistemul de credite, de module și alte forme noi de instruire.

Nu mă îndoiesc de faptul că și astăzi la Academie activează profesori buni, adevărați savanți cu experiență bogată în administrația publică.

COR.: Cariera Dvs. de profesor universitar ține de „știința științelor” – filosofia. Obiectul acesta făcea parte din programele universitare în anii totalitarismului, dar nu a dispărut nici în anii democrației. Cum considerați Dvs., de ce? Ce rol juca filosofia pe timpul respectiv și ce rol joacă ea la ora actuală?

S.R.: Filosofia a fost și este o formă specifică a conștiinței umane. Ea a prezentat întotdeauna și continuă să prezinte un mare interes.

Filosoful Greciei antice Platon a formulat ideea că filosofia este cel mai prețios bun ce le-a fost dat muritorilor de către zei. Este originală ideea filosofului german Hegel care zicea, că filosofia este floarea cea mai aleasă. Marele poet și filosof Mihai Eminescu susținea că cel ce nu cunoaște filosofia, nu este personalitate, ci este o maimuță dotată cu un mic intelect. Filosofia, zicea el, este rezumatul epocii.

Astăzi deseori poți auzi că nu este nevoie de filosofie, politologie, fiindcă și așa societatea este excesiv de politizată. În Grecia antică, de exemplu, cel ce nu se interesa de filosofie, de politică era numit „idiotes,” cuvânt care pe atunci însemna persoană izolată, obsedată de probleme mărunte.

În opinia noastră, există o mare necesitate de a studia filosofia. Fiecare specialist din orice domeniu, orice intelectual trebuie să aibă și o pregătire filosofică, care l-ar ajuta să pătrundă

mai adânc în esența specialității sale. Cunoașterea filosofiei contribuie la lărgirea viziunii personalității, la formarea unui sistem analitic de cugetare.

COR.: Vă rog să Vă pronunțați succint asupra conceptului de modernitate al filosofiei și trăsăturilor sale distinctive.

S.R.: Astăzi în universitățile noastre se predau aceleași cursuri de filosofie ca și în Franța, Anglia, Italia, România etc. Noi am elaborat programe analitice în care se ține cont de specificul universității, de profilul ei.

COR.: S-ar putea vorbi la ora actuală de o școală filosofică națională, ați putea da și câteva nume marcante de filosofi moldoveni?

S.R.: În Republica Moldova filosofia a avut o istorie complicată. În perioada sovietică noi nu am avut facultate de filosofie, Institut de Filosofie, ci numai catedre de filosofie la universități. Aceasta a influențat negativ dezvoltarea filosofiei, pregătirea specialiștilor în acest domeniu. Ne bucură faptul că astăzi avem și facultate de filosofie la Universitatea de Stat, și Institut de Filosofie în cadrul Academiei de Științe.

Totuși noi am avut filosofi care erau cunoscuți nu numai în Moldova. La dezvoltarea gândirii filosofice în republică au contribuit profesorii A. Babii, D. Ursul, V. Ermurașchi, A. Șceglov etc. Astăzi avem profesori foarte buni, care se ocupă activ și de știință, printre care P. Vizir, M. Bulgaru, V. Țapoc, T. Țirdea etc.

COR.: Ce-ați dori să le urați profesorilor și masteranzilor Academiei cu prilejul aniversării de 20 de ani de la fondarea acestei prestigioase instituții de învățământ superior?

S.R.: Doresc colectivului Academiei să meargă mereu înainte, să realizeze noi planuri, programe de instruire, activitate științifică, ca Academia să devină un centru universitar bine cunoscut în Europa.

COR.: Vă mulțumesc.

A intervievat Mihai MANEA

Academia noastră...

Sunt originar din Unțești, Ungheni, și în 1978 am absolvit școala medie nr.1 din Ungheni, iar în 1985 - Universitatea Tehnică a Moldovei, specialitatea „Arhitectură”. Am revenit pe meleagurile natale și m-am angajat în calitate de arhitect la primăria orașului Ungheni. Îmi plăcea mult această profesie, care mă obseda încă din anii de școală, și îmi doream ca prin activitatea mea modestă să contribuie la propășirea urbei. Erau timpuri noi, primii ani de independență ai tânărului nostru stat, Republica Moldova, și noi, tinerii specialiști, simțeam marea responsabilitate pentru viitorul țării noastre. Marile schimbări pe plan național s-au reflectat într-o anumită măsură și în destinele noastre, ale fiecăruia.

Și iată că la primăria orașenească vine informația despre noua instituție de învățământ superior – Academia de Administrare Publică, o instituție complet nouă pentru realitățile noastre. Și printr-o selecție locală, am fost ales pentru a face studii la Academie. M-am bucurat de această oportunitate și am avut emoții când a trebuit să susțin convorbirea la Guvern. M-am bucurat mult de aceste testări, trecute cu bine, dar parcă pășeam în necunoscut, o știință nouă, cea a administrației, beneficiile căreia aveam să le simt cu adevărat deja în activitatea mea de mai departe.

Și iată-ne, noi, prima grupă de audienți, pășind pe 15 septembrie 1993 pragul Academiei de Administrare Publică. M-am înscris la specialitatea „Administrarea publică”. Studiile la Academie ne-au rămas ca o frumoasă amintire pentru toată viața. Mă mândresc, ca și toți colegii mei, cu faptul că noi am fost acei care am deschis primele săli de clasă, care, îmi aduc aminte, erau la parterul de astăzi al Academiei. Paralel, se efectuau lucrări de

reparație pentru a lărgi spațiile de studii, de asemenea, se refăcea căminul, pentru a ne asigura cu bune condiții de trai. Sunt mândru că mi-am adus și eu contribuția la amenajarea „Academiei noastre”, așa cum o mai numim noi și astăzi, absolvenții primei promoții.

Erau multe probleme, ca la orice început, dar noi toți, cei 42 de audienți, aveam și un mare entuziasm studențesc, cu toate că toți aveam studii superioare și cu diverse funcții: primari, funcționari ministeriali etc., dar ne simțeam din nou studenți, sau, cum glumeam, „eram la a doua studenție”. Fiecare dintre noi aveam o mare dorință de a însuși noile cunoștințe pentru a fi apoi de folos societății.

Obiectul de bază, „Administrația publică”, ne-a fost predat chiar de fondatorul și primul rector al Academiei de Administrare Publică, regretatul Mihail Platon, numele căruia, pe buna dreptate, ar trebui să-l poarte instituția dată. Cunoscoam personal câtă străduință a depus acest Om în făurirea destinului Academiei.

Și despre ceilalți profesori, care erau personalități în lumea științei și cu suflet mare, ne-au rămas cele mai plăcute amintiri și așa vrea să-i nominalizez pe Boris Negru, care ne-a predat „Teoria statului și dreptul”, Tudor Negru – „Dreptul muncii”, Victor Popescu – „Politologia”, parlamentarul Victor

Popa – „Dreptul constituțional”, Valeriu Zbîrciog – „Management și marketing”, Adela Margine – „Psihologia”. De asemenea, ne-au predat lecții și profesori din România.

Totodată, am avut posibilitatea să studiem și experiența înaintată în domeniul științei administrației a multor state prin diverse întâlniri cu specialiști și experți de peste hotare, aflați în vizită la noi. De un real folos ne-au fost stagierile în instituțiile statului nostru și peste hotare. O stagiere de mare valoare a fost cea din Grecia, de la sfârșitul studiilor. De aici, eu, personal, m-am întors cu o mentalitate și un fel de a gândi mai europenește, așa spune eu.

Pe lângă studii, la Academie am avut ocazia să stabilim și multe relații de prietenie. Aici am avut onoarea să studiez împreună cu persoane, care

apoi au suplinat cadrul profesoral al Academiei, actualul parlamentar Tudor Deliu, Svetlana Cojocaru, Angela Dastic. Îmi amintesc cu drag de colegii care, după absolvire, au urcat pe treptele administrației publice: Valeriu Vdovichenko - primar de Cahul, Vasile Pelin

- secretar al Consiliului raional Glodeni, Ion Pochin de la „Telecomunicații”, căruia i s-a conferit titlul de „Om Emerit”.

După absolvirea studiilor, am revenit la Ungheni, preluând funcția de arhitect al orașului. Peste doi ani am trecut cu traiul la Chișinău, activând,

tot în calitate de arhitect, în cadrul primăriei mun. Chișinău, apoi am fost transferat în funcția de consilier cu probleme de arhitectură, urbanism și relații funciare.

Din anul 2004 până în prezent sunt directorul unui birou de proiectări. Fiind specializat în domeniul administrației publice, un timp m-am ocupat și de problemele tineretului, am organizat festivaluri, concursuri, dar arhitectura este pasiunea și profesia mea.

Îmi amintesc de întâlnirea aniversară de 10 ani de la fondarea Academiei de Administrare Publică, despre fiecare dintre noi. Dar iată că au trecut deja 20 de ani, aștept cu nerăbdare să ne revedem. Cu această ocazie, îmi felicit anticipat colegii, profesorii și pe toți cei, care și-au adus contribuția la crearea și buna

funcționare a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, pe care o vedem în viitor o instituție de talie europeană.

Victor VIERU,
arhitect,
Chișinău

În dezbateri – proiectul privind analiza funcțională a Academiei

Pe 13 martie curent, în cadrul Academiei de Administrare Publică a avut loc o ședință de lucru în cadrul căreia a fost luat în dezbatere proiectul evaluării externe „Analiza funcțională: Academia de Administrare Publică,” prezidată de

Proiectul respectiv conține principalele constatări, concluzii și recomandări ale analizei funcționale a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, aceasta fiind instituția principală de formare și dezvoltare profesională în domeniul administrației publice în Republica Moldova.

După cum arată experții, în realizarea funcțiilor sale, A.A.P. a deținut, practic, monopolul asupra

unele propuneri de reorganizare internă și eficientizare treptată a cursurilor de dezvoltare profesională pe termen scurt, inclusiv prin atragerea mai activă a formatorilor din afara A.A.P., revizuirea programelor cursurilor, utilizarea mai eficientă a materialelor de curs etc. Beneficiarii externi, inclusiv Cancelaria de Stat, au remarcat și au salutat aceste schimbări, ele fiind meritele noii conduceri a Academiei.

În același timp, autoritățile administrației publice centrale și organele la nivel local au continuat să aloce resurse insuficiente pentru instruire. Pe termen scurt, această tendință urmează să rămână neschimbată, ce poate limita posibilitățile de elaborare a unor cursuri noi, metode didactice inovative etc. În contextul acestor, precum și altor factori semnalati în acest raport, A.A.P. trebuie să-și consolideze capacitățile în câteva domenii ce țin de instruirea funcționarilor publici.

În altă ordine de idei, s-a propus să fie introdusă evaluarea performanțelor cadrelor didactice, iar sistemul de examinare să devină și mai riguros.

O altă recomandare a fost de a clarifica misiunea și statutul juridic al Academiei, inclusiv aducerea statutului în conformitate cu legislația, introducerea practicilor moderne și transparente de planificare a activității și de răspundere, ajustarea structurii organizaționale astfel încât „să fie posibil de realizat mai multe lucruri cu mai puține resurse” și introducerea unor sisteme moderne de management intern care să susțină noua abordare.

Demonstrând o receptivitate adecvată privind proiectul analizei funcționale a Academiei, reprezentanții acesteia au luat act de cele expuse în vederea unei studieri profunde și multilaterale a propunerilor în perspectiva oportunității realizării acestora.

Vitalie NICA

către vicerectorul Academiei, dl Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, cu participarea șefilor de catedre și ai altor subdiviziuni, dar și a experților externi, în persoana dlui Ugis SICȘ, reprezentantul S.I.A. Corporate & Public Management Consulting Group (Riga, Letonia).

comenzii de stat atât pentru învățământul de profesionalizare (studii de masterat), cât și pentru instruirea pe termen scurt a funcționarilor publici. În același timp, unii dintre beneficiarii A.A.P. din cadrul serviciului public au avut și unele critici în adresa activității Academiei.

În consecință, au urmat

Vizită de lucru la Cahul

Studiile, cursurile de perfecționare organizate în cadrul Academiei de Administrare Publică se bazează nu doar pe latura teoretică a cunoștințelor, ci și pe partea practică, audienții având, astfel, posibilitatea de a se familiariza cu implementarea practică a cunoștințelor acumulate, de a face schimb de experiență cu colegii din alte unități administrativ-teritoriale.

În acest sens, pe 14 martie curent, Academia, în colaborare cu autoritățile administrației publice locale din Cahul, au organizat pentru audienții cursului de perfecționare „Managementul și elaborarea programelor/proiectelor,” destinat primarilor, secretarilor, altor

funcționari din cadrul autorităților administrației publice locale, responsabili de elaborarea și implementarea proiectelor investiționale, o vizită de lucru în orașul Cahul, la întreprinderea „Apă-Canal Cahul.” Scopul acestei vizite l-a constituit familiarizarea cu experiența colegilor din sudul republicii privind obținerea granturilor pentru dezvoltarea infrastructurii de aprovizionare cu apă potabilă și de canalizare.

În prima parte a vizitei, audienții cursurilor de dezvoltare continuă de la Academie s-au întrunit într-o ședință de lucru în incinta Consiliului raional, prezidată de către vicepreședintele raionului Cahul, **dl Veaceslav BĂLĂNEL**. Consultantul

proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova,” **dl Sergiu PLEȘCA**, a prezentat *Strategia de dezvoltare socioeconomică, capitolul „Aprovizionarea cu apă și canalizare a raionului Cahul,”* elaborată cu suportul *Agenciei de Cooperare Internațională a Germaniei (G.I.Z.)*

În cadrul acestei prezentări expertul a arătat etapele întregului proces de implementare a sistemelor de aprovizionare cu apă și de canalizare în raionul Cahul: elaborarea proiectelor, găsirea finanțatorilor, joncțiunea între finanțatori și autoritățile locale, implicarea colectivităților locale, construcția nemijlocită a sistemelor, darea în folosință, uti-

lizarea de mai departe etc. Consultantul Sergiu Pleșca a mai menționat că la finanțarea unor asemenea proiecte se dă prioritate proiectelor de tip regional, în cadrul cărora se arată atât impactul asupra întregii regiuni/raion, cât și cooperarea intercomunitară și gradul de implicare a diferitelor localități.

Tot în cadrul acestei ședințe, a luat cuvântul și primarul comunei Roșu (Cahul), **dl Grigore FURTUNĂ**, care, cu ajutorul financiar oferit de către Ambasada României (finanțator general) și cu suportul logistic oferit de către Agenția G.I.Z., a construit în satul Roșu un sistem modern de aprovi-

(Continuare în pag. 7)

Instruiri în domeniul TI pentru funcționarii publici

Circa 60 de angajați ai subdiviziunilor resurse umane (SRU) din cadrul autorităților administrației publice centrale au participat recent la primul ciclu de instruire ce vin să îmbunătățească abilitățile de utilizare a TI de către funcționarii publici. Organizat la inițiativa Cămarilor de Stat și a Centrului de Guvernare Electronică, programul este parte a acțiunilor de implementare a Sistemului Informațional Automatizat „Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici” (SIA „Registru”).

Necesitatea unor cursuri practice pentru colaboratorii SRU, în domeniul prelucrării și prezentării datelor în regim online, a devenit evidentă odată cu apropierea de final a proiectului SIA „Registru”. Potrivit specialiștilor de la Cămarile de Stat - autoritatea responsabilă pentru implementarea proiectului - în cadrul pilotării sistemului s-a constatat că provocările operaționale ar putea constitui un impediment la

etapa inițială de implementare a SIA „Registru”. Pentru a le diminua sau chiar a le exclude din start, a și fost lansată inițiativa de a desfășura acest ciclu de instruire - cinci la număr, pe parcursul a câteva luni.

Sesiunile de instruire sunt organizate de către Direcția reforma administrației publice centrale din cadrul Direcției generale coordonarea politicilor, a asistenței externe și reforma administrației publice centrale

a Cămarilor de Stat, în comun cu Centrul de Guvernare Electronică. În noiembrie 2012, acesta din urmă a lansat un apel privind mobilizarea contribuțiilor Pro Bono a sectorului privat pentru consolidarea capacității funcționarilor publici pentru guvernarea electronică. Prima care a răspuns solicitării a fost Compania Microsoft în Republica Moldova, care a și delegat traineri pentru cursurile cu participarea funcționarilor publici din APC.

Proiectul SIA „Registru” a demarat în august 2011 și e destinat pentru colectarea, stocarea, actualizarea și analiza datelor despre funcțiile publice/posturile și personalul din autoritățile administrației publice centrale și locale în scopul asigurării unui management eficient al personalului în autoritățile publice. În termeni

practici, acesta va reprezenta o bază de date comună la care vor avea acces autoritățile administrației publice.

SIA „Registru” va permite stocarea la nivel centralizat a informației despre funcțiile publice vacante și concursurile pentru ocuparea acestora, despre statele de personal existente în autoritățile publice, precum și informații relevante despre funcționarii publici angajați în serviciul public: studiile făcute, pregătirea profesională, cursurile de dezvoltare profesională pe care le-au urmat, sancțiunile disciplinare ce le-au fost aplicate sau stimulările acordate. Toate acestea au scopul să asigure transparența serviciului public național, să ușureze activitatea autorităților publice și să le sporească eficiența.

Cor „F. P.”

Vizită de lucru la Cahul

(Sfârșit. Început în pag. 6)

zionate cu apă potabilă. Astfel, primarul Furtună a menționat că, dacă se depune efort, dacă există insistență și hotărâre, atunci se pot obține multe, iar proiectul de aprovizionare cu apă a localității este un exemplu elocvent. Totodată, s-a menționat că diferite agenții/structuri internaționale și regionale sunt dispuse să ofere destule finanțări și granturi însă, deseori, comunitățile, fie nu cunosc aceste oportunități, fie nu sunt gata să asimileze posibilele investiții.

În partea a doua a vizitei în teritoriu, audienții cursurilor

de la Academie s-au deplasat la obiectivele întreprinderii

municipale „Apă-Canal Cahul” și, anume, la sediul central, la

stația de pompare a apei din râul Prut și la stația de tratare

a apei potabile. Oaspeților din capitală li s-a prezentat oficiul

central renovat și mijloacele tehnice achiziționate cu suportul Agenției G.I.Z., apoi compartimentul de mașini de pompare a apei din râul Prut, de la stația de pompare și, în final, compartimentele de filtrare și tratare a apei din cadrul stației de tratare.

Participanții la cursuri s-au arătat foarte mulțumiți de deplasare, menționând importanța și valoarea practică a unor astfel de schimburi de experiență, exprimându-și speranța că asemenea vizite de lucru vor deveni o bună tradiție la Academia de Administrare Publică.

Vitalie NICA

Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată trece la o nouă etapă de implementare

Pe 21 martie curent, a avut loc ședința Consiliului Coordonator al Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI), prezidată de Secre-

irea unui fundament solid pentru implementarea reformei de descentralizare, eforturile Guvernului fiind susținute de Program, cu suportul Guvernului

etc. De asemenea, în cadrul implementării Programului a fost lansat un număr mare de proiecte locale pentru perfecționarea serviciilor prestate la nivel local, având o abordare specială bazată pe drepturile omului și egalitatea de gen.

Prezent la ședință, Iurie ȚAP, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, a menționat că, în linii mari, scopul propus de Program pentru perioada 2010-2012, a fost realizat. „Actualmente, în Republica Moldova este conștientizată importanța descentralizării și obiectivelor propuse

un buget de 10 milioane dolari S.U.A., dintre care jumătate de sumă va fi oferită de Guvernul Danemarcei. „Noul program va fi focusat pe continuarea acțiunilor demarate pe parcursul anilor 2010-2012, elaborarea politicilor de descentralizare, a strategiilor sectoriale, consolidarea capacităților instituționale, precum și pe promovarea acțiunilor de comunicare în cadrul implementării proiectelor vizate. De asemenea, vor avea loc intervenții pentru susținerea proiectelor de dezvoltare regională”, a specificat Valeria Leșeanu.

Membrii Consiliului Coordonator al PCDLI au aprobat Planul de lucru și bugetul pentru anul 2013, menționând importanța asigurării sinergiei proiectelor lansate în cadrul Programului cu cele elaborate în cadrul altor parteneriate. De asemenea, au fost aprobate criteriile de selectare, precum și lista celor 20 de comunități rurale și 10 centre comunitare, în care vor fi lansate proiecte de dezvoltare în cadrul PCDLI.

Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată a fost lansat în anul 2010, având drept scop îmbunătățirea cadrului politic, precum și sprijinirea sistemelor și procedurilor administrative axate pe un

tarul General al Guvernului Republicii Moldova, Victor BODIU. La ședință au participat reprezentanți ai PNUD Moldova, UN Women, Ambasadei Suediei la Chișinău, Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, ai Congresului Autorităților Publice Locale din Moldova, precum și responsabili din cadrul ministerelor: muncii, protecției sociale și familiei, educației, finanțelor, dezvoltării regionale și construcțiilor.

Ședința de totalizare a avut drept obiectiv principal evaluarea rezultatelor obținute în perioada 2010-2012 în cadrul implementării PCDLI și trasa planurilor pe viitor. Victor Bodiu a menționat importanța Programului în contextul reformelor promovate de Guvernul Republicii Moldova, în special, în domeniul descentralizării și asigurării autonomiei locale în țara noastră, exprimând gratitudine partenerilor țării noastre pentru deschiderea și sprijinul acordat.

„Prin ceea ce s-a realizat până acum, s-a reușit constitu-

Suediei, UNDP și UN Women”, a specificat Secretarul General al Guvernului. Victor Bodiu a mai menționat că în Raportul de Progres al Politicii Europene de Vecinătate pentru Republica Moldova (publicat la 20 martie curent), se conține recomandarea privind implementarea Strategiei de descentralizare, consolidarea capacităților instituționale și utilizarea eficientă a resurselor publice. De asemenea, Consiliul European, în Raportul privind reforma de descentralizare în Republica Moldova (februarie 2013), apreciază înalt progresul realizat de către Guvern și face recomandări privind implementarea reformei fiscale, intervențiile în sectoarele-cheie.

În cadrul ședinței, a fost audiat Raportul final al PCDLI pentru perioada 2010-2012, printre realizările principale fiind menționate elaborarea politicilor de descentralizare, inclusiv în domeniul administrării fiscale, a Strategiei Naționale de Descentralizare și a strategiilor sectoriale de descentralizare în educație, servicii sociale, proprietate

în acest sens. De asemenea, a fost elaborată baza legislativ-normativă necesară și promovat conceptul de reformare a administrației publice în contextul descentralizării”, a spus Iurie Țap. În același timp, oficialul a subliniat importanța asigurării continuității acțiunilor lansate la un nivel calitativ înalt pentru realizarea obiectivului major de reformare a administrației publice și sporirii calității serviciilor la nivel local și dezvoltării regionale în Republica Moldova.

În acest context, participanții la întrunire au convenit asupra continuării Programului, inclusiv în vederea lansării activităților pentru implementarea Planului de Acțiuni al Strategiei Naționale de Descentralizare. Valeria Leșeanu, manager PNUD Moldova, a exprimat disponibilitatea donatorilor de a susține în continuare Guvernul Republicii Moldova în cadrul PCDLI, menționând că a fost elaborată o nouă agendă a Programului pentru o perioadă de 3 ani (2013-2015), cu

transfer eficient al competențelor către administrațiile publice locale (APL), descentralizarea și promovarea rolului APL în procesul de adoptare a deciziilor.

Cor. F.P.

A apărut revista „Administrarea Publică,” nr. 1/2013

Recent, a apărut de sub tipar și a fost difuzată abonaților, pusă în vânzare și repartizată subdiviziunilor Academiei și autorilor revistei „Administrarea Publică”, nr. 1/2013. Revista conține 18 articole științifice la cele șase rubrici tradiționale ale sale: „Administrarea publică: teorie și practică”, „Societatea civilă și statul de drept”, „Economie și finanțe publice”, „Instruirea funcționarilor publici: strategii și tehnologii noi”, „Relații internaționale și integrare europeană” și „Tribuna tânărului cercetător”.

Materialele inserate în acest număr de revistă sunt, după cum este și firesc, diverse ca tematică, realizare, originalitate, actualitate și, principalul, saturație profund științifică. În acest sens, am dori să menționăm în mod special articolul „Funcția de mediere a șefului de stat”, semnat de Silvia Goriuc, șef al Catedrei științe juridice a Academiei, doctor în drept, conferențiar universitar. Pornind de la prevederile constituțiilor mai multor state, cum ar fi, de exemplu, Franța, Grecia, România, Federația Rusă și altele, autoarea ajunge la concluzia că

Președintele asigură, „prin arbitrajul său, buna funcționare a autorităților publice”. **„Deși Constituția Republicii Moldova nu prevede expres, în text, rolul de arbitru sau de mediator al Președintelui republicii între puterile constituționale ale statului, Constituția îi consacră un șir de atribuții constituționale, ce corespund prerogativei de a veghea la buna funcționare a autorităților publice”**, menționează autoarea întru susținerea aserțiunii că și în țara noastră, cu o democrație destul de tânără și fragilă, șeful statului efectuează o vastă activitate de mediere a activității organelor puterii de stat.

Un alt articol, care atrage atenția prin actualitatea și profunzimea argumentelor sale, este „Salariul: abordări conceptuale, tipuri de salarii, modalități de salarizare”, semnat de Andrei Blănovski, doctor în economie, conferențiar universitar, care la vârsta D-lui onorabilă este un autor fidel și prodigios al revistei noastre. **„Așadar, ceea ce vinde muncitorul nu este munca, timpul său de muncă, ci forța de muncă pentru un anumit timp. Prin urmare, salariul nu reprezintă plata muncii, ci forma transformată a valorii, respectiv, a prețului forței de muncă”**, subliniază exegetul. Autorul operează cu diverse tabele, formule și alte argumente, dorind să prezinte cât mai explicit și concludent baza economică a salariului, componentele și tipurile acestuia, modalități de salarizare.

Dorim să menționăm, de

asemenea, faptul că problemele ce țin de teoria și practica administrării publice sunt luate în dezbatere de această dată de Victor Saca, doctor habilitat, profesor universitar, și doctoranda Academiei de Administrare Publică, Nighina Azizov, în articolul „Conexiunea dintre relațiile politice și administrative în procesul decizional din Republica Moldova: provocări și recomandări”; de Sergiu Tatarov, doctor în drept, lector superior universitar, în articolul „Serviciile sociale: problema delimitării competențelor în cadrul descentralizării”, precum și de Violeta Tincu, lector universitar, în materialul „Posibilități de implicare a sectoarelor privat și asociativ în activitatea de prestare a serviciilor publice”.

La compartimentul rezervat relațiilor internaționale și integrării europene subscriu Silvia Dulschi, doctor în istorie, lector superior universitar, cu un studiu ce ține mai mult de istoria administrării publice din republica noastră - „Partide și organizații politice conservatoare în Basarabia la începutul secolului al XIX-lea: „sutele negre” și Uniunea „Arhanghelul Mihail”, și Serghei Sprincean, doctor în științe politice, colaborator la Institutul Integrare Europeană și Științe Politice al Academiei de Științe a Moldovei, care semnează articolul „Terorismul ca factor de influență: aspecte bioetice și politologice”.

Acest număr de revistă mai este unul deosebit și prin faptul că în el debutează cu investigații

științifice cu totul promițătoare trei tineri savanți din țara vecină, Ucraina: Dmitri Vovk și Konstantin Palșkov, doctoranzi la Universitatea Pedagogică Națională „K.D.Ușinski” din Ucraina de Sud (or. Odesa), cu articolele „Multiculturalismul ca tehnologie de reglementare social-politică a societății eterogene contemporane” și, respectiv, „Transformările postcomuniste din țările Transcaucaziei: aspect de partid”, precum și Elena Kolinko, doctorandă la Institutul Statului și Dreptului „V.N. Korețki” al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei cu articolul „Căile de realizare a politicii de stat a Ucrainei în sfera profilaxiei victimologice a crimei violente”. Nu lipsesc, de asemenea, nici în acest număr de revistă savanții români în domeniul dreptului, Eufemia Vieru și Dumitru Vieru, care propun cititorului investigații de ultimă oră în domeniul dreptului român al muncii.

Următorul număr al revistei „Administrarea Publică” se preconizează să apară ceva mai înainte de graficul stabilit și va fi unul special, consacrat aniversării de 20 de ani de la fondarea Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova. Din această cauză îi rugăm pe eventualii autori să prezinte materialele științifice pentru publicare, cel târziu, până la 15 aprilie curent, și să-și ajusteze investigațiile la evenimentul respectiv.

Gheorghe BĂJENARU

Radar de ultimă generație, în Moldova

Meteorologii promit prognoze mult mai exacte. Acest lucru va fi posibil datorită unui radar de ultimă generație, pus recent în funcțiune. Cu ajutorul acestei tehnologii, specialiștii de la serviciul Hidrometeo vor putea face estimări pe termen scurt ale stării vremii de o precizie care nu era posibilă până acum. Radarul meteorologic

Doppler cu polarizare duală a fost cumpărat din contul unui credit de 1,4 milioane de dolari, oferit de Banca Mondială.

Potrivit reprezentanților Hidrometeo, acest utilaj mai permite și adaptarea la standardele Organizației Meteorologice Mondiale. Radarul a fost instalat la Aeroportul Internațional Chișinău.

Asfaltul care se autorepară

Erick Schanlangen, un profesor de la Universitatea de Tehnologie Delft din Olanda, are soluția pentru gropile din asfalt. El a inventat un nou material pentru pavarea străzilor, cu o proprietate unică, aceea de a se repara singur atunci când este încălzit. Pentru a demonstra descoperirea, inginerul a făcut o demonstrație incredibilă. El a spart o bucată de asfalt, pe care a introdus-o apoi într-un cuptor cu micro-unde. În câteva minute, cele două bucăți de asfalt s-au „lipit”, având aceeași duritate ca și bucata inițială.

Profesorul a declarat că această nouă descoperire din domeniul micromecanicii are foarte multe aplicații practice. El poate fi folosit pentru construirea multor altor produse, conform aceleiași tehnologii. Chiar mai mult, Erik Schanlangen a reușit să-și pună în

aplicare invenția, asfaltând o stradă reală, pe drumul A58, din orașul olandez Vilssinge. Rezultatele au fost uimitoare, materialul având o duritate

sporită și această capacitate de a se repara singur în cazul în care este deteriorat. Noul tip de asfalt este creat cu ajutorul unor minuscule fibre din lână și oțel care, atunci când sunt încălzite, cresc durabilitatea materialului.

Erick Schanlangen este de părere că în viitorul apropiat toate străzile din Olanda să fie asfaltate cu acest nou produs revoluționar.

Smartphone-urile încărcate cu energie solară

Compania franceză Wysips a prezentat la Mobile World Congress, în desfășurare la Barcelona, o folie transparentă care permite încărcarea smartphone-urilor folosind lumina. Investitorii Wysips speră ca primele telefoane echipate cu folia fotovoltaică, integrată în

ecrane, să ajungă în magazine până la sfârșitul anului.

Directorul general al Wysips, Ludovic Deblois, a prezentat la salonul de la Barcelona un smartphone echipat cu o astfel de folie. Imediat după expunerea la o sursă de lumină, bateria smartphone-ului

a început să se încarce. „Cu 10 minute la soare veți putea comunica 2 minute. Pentru a reîncărca complet, va fi necesară o expunere de 6 ore, astfel că tehnologia noastră nu este neapărat pentru o reîncărcare completă, ci mai degrabă pentru a asigura energia necesară anumitor aplicații. De exemplu, dacă trebuie să dați un telefon de urgență”, a spus el.

O linie de producție cu o capacitate de 8 milioane de unități anual este pregătită în Franța pentru a începe producția în aprilie. După ce producătorii de telefoane vor începe să-și fabrice singuri foliile necesare, Wysips intenționează să folosească fabrica din Franța pentru a introduce tehnologia și la alte produse.

Noi modele de automobile electrice

Compania General Motors are planuri mari pentru gama sa de vehicule electrice. Este vorba despre dezvoltarea a două vehicule electrice experimentale. Unul dintre ele va avea capacitatea de a rula 160 de kilometri cu o singură încărcare, în vreme ce al doilea va fi capabil să dubleze această performanță. Asta înseamnă că autonomia va însuma chiar și 322 de kilometri.

Una dintre soluțiile tehnologice, luate în calcul de GM

pentru obținerea unei asemenea autonomii, va fi și reducerea masei totale a automobilelor sale, fiindcă testele au demonstrat că o reducere cu 10% a greutății va fi direct proporțională cu o economie de energie de 6,5%.

Reprezentanții companiei au planuri de a reduce cu 15% masa totală a noilor automobile electrice. Așa se face că până în 2016 modelele GM vor include ceva mai multă fibră de carbon, aluminiu și magneziu.

Planuri de edificare a clădirilor pe Lună

Compania londoneză de arhitecți Fosters and Partners a proiectat schițe pentru construirea unor clădiri pe Lună,

cu ajutorul tehnologiei printării 3D și cu materiale care există deja pe suprafața satelitului natural al Pământului. Planul renumitei companii londoneze este rezultatul colaborării cu mai multe organizații, printre care se numără și Agenția Spațială Europeană.

Ideea firmei londoneze

este de a trimite de pe Pământ o structură gonflabilă, aceasta urmând să fie acoperită cu o cochilie construită de imprimante 3D, din materialele existente la suprafața Lunii, iar imprimantele ar urma să fie coordonate de roboți. Compania spune că aceste clădiri ar putea adăposti patru persoane și ar putea fi ulterior extinse. Compania informează că un loc potrivit pentru construirea acestor clădiri ar fi polul sud al Lunii.

Stadionul Wembley din Londra, World Trade Center din New York și aeroportul din Beijing sunt doar câteva din celebrele proiectii ale firmei londoneze, care a dat publicității noul său proiect.

Practici privind combaterea corupției

La Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a avut loc recent o întrevedere cu reprezentanții asociației obștești Transparency International Moldova și experții sectoarelor asociative, guvernamentale și mass-media, abilitați cu atribuții în domeniul prevenirii și contracarării corupției din România, Bulgaria, Cehia, Estonia, Letonia, și Georgia. Participanții la întrunire au discutat despre preluarea experiențelor și bunelor practici ale experților statelor-membre ale Uniunii Europene privind prevenirea și contracararea acestui fenomen la nivel instituțional și

schimbul eficient de informații în domeniul vizat.

Reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne au salutat inițiativa experților în domeniul vizat, familiarizând oaspeții cu activitățile desfășurate de către MAI pe parcursul anului 2012 și prioritățile ce urmează a fi realizate prin implementare, în contextul procesului de reformă al ministerului de interne.

În concluzie, experții străini au reiterat importanța cooperării în domeniul anti-corupție, schimbul eficient de informații și preluarea practicii europene privind domeniul vizat.

În același timp, pentru a elimina mita, Ministerul Afacerilor Interne a găsit o soluție. A fost creat Inspectoratul Național pentru Patrulare, care va avea grijă ca atât șoferii, cât și pietonii să respecte regulile de circulație rutieră, dar și să prevină cazurile de corupție.

Falsificatori de bani în arestul poliției

În vizorul poliției a nimerit o grupare criminală specializată în fabricarea și punerea în circulație a bancnotelor false cu nominalul de 100 lei moldovenești.

În scopul stabilirii tuturor circumstanțelor și combaterii infracțiunii, angajații Inspectoratului General de Poliție (IGP), în comun cu procurori din cadrul Procuraturii Generale, au inițiat și desfășurat ample acțiuni speciale de investigație.

Conform raportului de expertiză, bancnote cu semne de falsificare, în diferite sume, au fost depistate și ridicate anterior în 90 de cazuri pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Suma totală a banilor falși, ridicați de poliție, urmează a fi stabilită odată cu conexarea celor 90 de cauze penale inițiate în diverse localități ale țării.

Ca rezultat al cercetărilor polițienești, s-a stabilit că din grup fac parte 9 persoane, originare din raionul Hâncești și municipiul Chișinău, cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, patru fiind cercetate penal

pentru jaf și vătămare corporală.

Ofițeri ai INI IGP, în comun cu angajați ai Procuraturii Generale, cu susținerea angajaților Brigăzii de poliție cu destinație specială „Fulger” a IGP au lansat operațiunea de reținere a membrilor grupării criminale și efectuarea perchezițiilor autorizate la domiciliile acestora.

Actualmente, cei nouă sunt cercetați penal în baza

art. 236 Cod Penal al RM «Fabricarea sau punerea în circulație a banilor falși sau a titlurilor de valoare falsă».

Poliția face un apel către toți cetățenii să fie precauți la bancnotele cu nominalul de 100 de lei care au aceeași serie, nu au luciu, fapt care se simte la pipăire și au o culoare mai ștearsă decât alte bancnote de orice tip.

Numărul suspectilor în cazul contrabandei cu țigări ar putea crește

Încă doi vameși din cei patru reținuți pentru contrabandă de țigări au primit 30 de zile de arest. Decizia a fost luată de Judecătoria Centru a capitalei. Alții doi, dintre cei patru vameși, deja au primit câte 30 de zile de arest. Decizia, la fel, a fost luată de judecătoria sectorului Centru al capitalei. După pronunțarea deciziei, inculpații au refuzat să facă declarații pentru presă. Totodată, oamenii legii au anunțat că lista persoanelor reținute pe acest caz ar putea crește.

„Nu există, în prezent, per-

soane anunțate în căutare, însă urmărirea penală derulează. Lista de suspecti încă nu este finalizată”, a declarat procurorul Artur Sârcu. Cazul a fost descoperit, după ce procurorii au efectuat percheziții la un post vamal. 7 persoane, dintre care 4 vameși, au fost reținute. Potrivit procurorilor, este vorba despre o schemă de contrabandă cu țigări în care ar putea fi implicate circa 20 de persoane din Republica Moldova, dar și altele de peste hotare. Venitul infractorilor a constituit 2.500.000 de euro.

Comercianți de droguri reținuți în flagrant

Pe parcursul ultimei luni poliția a primit câteva informații operative despre activitatea unui grup de tineri, specializat în trafic de droguri pe teritoriul raionului Hâncești. La scurt timp, angajații Direcției Anti-drog din cadrul Inspectoratului Național de Investigare al Inspectoratului General de Poliție au stabilit că aceștia sunt locuitori ai satului Boghicieni și au câte 21 de ani. Tinerii au fost reținuți, în flagrant, pe o stradă din orașul Hâncești, în momentul în care încercau să comercializeze 2 kg de marijuana. Dro-

gurile au fost confiscate. Poliția presupune că aceasta nu este prima abatere de acest gen de la lege a suspectilor, însă acest fapt urmează a fi stabilit.

Specialiștii au evaluat prețul drogurilor ridicate la suma de circa 60 000 de lei.

Pe acest caz a fost inițiată o cauză penală în baza art. 217/1 al. 3 Cod Penal al RM, care prevede, că pentru „Circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor în scop de înstrăinare”, suspectii riscă privațiune de libertate de până la 7 ani.

1 aprilie, Ziua păcălelilor

Pentru prima oară, 1 aprilie este consemnată, ca fiind Ziua Păcălelilor, în anul 1392, în scrierile vremii. În zilele noastre, ziua de 1 aprilie este marcată în întreaga lume, dar diferit: în emisfera de nord - pe 1 aprilie, iar în emisfera sudică - pe 1 octombrie.

Păcăleli care au rămas în istorie

Pe măsură ce Ziua Păcălelii a început să fie populară în tot mai multe țări, numeroase companii, dar și instituții media, au început să le joace feste clienților și publicului.

x x x

Una din cele mai cunoscute păcăleli a fost cea a ziarului „The Guardian”, care a publicat un reportaj despre o republică fictivă, denumită San Seriffe, formată din insule în Oceanul Indian. Principalele insule erau denumite Upper Caisse și Lower Caisse: capitala era la Bodoni, iar liderul era generalul Pica. Numeroși cititori au sunat la redacția ziarului, încercând să afle mai multe despre aceste insule și doar o parte și-au dat seama că topografia era formată din nume ale fonturilor de pe calculator.

x x x

În Noua Zeelandă, chiar și primul-ministru al țării a participat la o farsă, organizată de un post de radio, anunțând că vor fi interzise telefoanele mobile. Sute de persoane au sunat pentru a spune că sunt nemulțumiți din cauza deciziei.

x x x

În 2003, multe site-uri de Internet din Coreea de Sud și China au anunțat că fondatorul Microsoft, Bill Gates, a fost asasinat - păcăleala a dus la o scădere pe bursă cu 1,5%.

x x x

În anii '50 ai secolului trecut, o televiziune din Olanda a anunțat că turnul Pisa s-a prăbușit.

Bancuri de 1 aprilie

După o aventură de două luni, o tânără îl întreabă plină de emoție pe iubitul ei:

- Când o să mă prezinți rudelor tale?
- Draga mea, deocamdată, e imposibil. Copiii sunt la țară, iar nevastă-mea e plecată într-o delegație!

Un ardelean, care tusea ca naiba, se duce la medic. Doctorul îl consultă și îl întreabă cu o voce gravă:

- Fumați?

După câteva momente de ezitare, ardeleanul răspunde:

- Mai bine aș bea ceva.

x x x

- Sunt foarte îngrijorată: niciodată soțul meu nu a întârziat atât! Cred că și-a găsit altă femeie?

- Vai, tu de ce te gândești la ce-i mai rău! Poate l-o fi călcat vreo mașină?!

La o judecată:

- Soțul : "Întru în casă și-mi văd nevastă-mea în pielea goală pe pat, geamul deschis, mă uit pe geam și văd pe unu în chiloți, alergând. Iau noptiera și arunc după el".

- Soția : "Era cald. M-am dezbrăcat, am deschis geamul, văd cum intră mitocanul ăsta și, fără să zică ceva, aruncă cu noptiera prin geam".

- Victima : "Eu sunt sportiv. Alerg în fiecare zi pe același traseu. Întorc capul și vad cum zboară o noptieră peste mine..."

- Martorul : "Eu ce treabă am? Stăteam și eu liniștit în noptieră..."

Abonarea 2013

Continuă abonarea pentru anul 2013 la revista științifico-metodică trimestrială **"ADMINISTRAREA PUBLICĂ"** și la ziarul **"FUNCȚIONARUL PUBLIC"**, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista **"Administrarea Publică"** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 41 lei 30 bani; 6 luni - 82 lei 60 bani.

Ziarul **"Funcționarul Public"** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Sergiu PÎSLARU - redactor, designer

Vitalie NICA - redactor

A DRESA ANOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 28.03.2013

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

"Funcționarul Public" - supliment la revista "Administrarea Publică" -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova